

Helse- og omsorgsdepartementet
Einar Gerhardsens plass 3
Postboks 8011 DEP
0030 Oslo

Deres ref.
200606128-/AO

Deres dato
21.2.2007

Vår ref.
GM

Vår dato
7.5.2007

Høring av tiltak mot spredning av Legionella

1. Innledning

Norsk Heiskontroll (NHK) vil i denne høringsuttalelsen behandle forslaget til endringer i kommunalhelsetjenesteloven og forskrift om miljørettet helsevern med bakgrunn i sin erfaring med kontroll av heiser i Norge. Vi vil aller først gjennomgå hvorfor NHK ble etablert for 20 år siden og hvilke tjenester NHK i dag påtar seg.

2. Om Norsk Heiskontroll (NHK)

Med endringen av plan- og bygningsloven i 1986 og de reviderte byggeforskriftene som trådte i kraft i 1987, ble det gitt hjemmel for at heisanlegg i bygninger skal sikkerhetskontrolleres før de tas i bruk og underlegges periodisk sikkerhetskontroll i driftsfasen. De nye byggeforskriftene fastsatte at kontrollen enten skulle utføres av kommunalt ansatte kontrollører, eller av en landsomfattende kontrollordning med bemyndigelse fra departementet.

Før 1986 avgjorde den enkelte kommune om heisanlegg skulle gjennomgå sikkerhetskontroll. Spørsmål om tvungen sikkerhetskontroll for heiser i hele landet ble drøftet i fagkretser og var gjenstand for flere utredninger før plan- og bygningsloven og byggeforskriftene ble endret.

Norges Byggstandardiseringsråd (NBR) ble i 1986 bedt av daværende Kommunal- og arbeidsdepartement om å organisere den landsomfattende kontrollordningen. NBR startet forberedelse høsten samme år og NHK som er en stiftelse, ble opprettet 1. august 1987. Departementet ga allerede 29. juli 1987 NHK bemyndigelse til å utføre landsomfattende sikkerhetskontroll av heiser, rulletrapper, rullende fortau. På denne måten ble eiere av heisanlegg i hele landet sikret slik kontroll til samme pris.

Per dato utfører NHK periodisk sikkerhetskontroll av eksisterende heisanlegg i alle landets kommuner bortsett fra Oslo som har egen kommunal heiskontrollordning (Oslo heiskontroll). NHK har i dag kontrollansvar for ca 25 000 installasjoner. Etter hver kontroll, som skjer hvert annet år, sender NHK tilstandsrapport og faktura til heiseiere. Kommunen får beskjed om uregelmessigheter ved anlegg og er den instans som har myndighet til å fatte vedtak etter plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.

NHK finansierer sin virksomhet ved å fakturere eiere av heisanlegg for de tjenester som utføres. Takstene for periodisk sikkerhetskontroll, som er lik for hele landet, er fastsatt slik at de årlige inntektene så nær som mulig blir lik de årlige kostnadene. Forslag til takster for NHKs periodiske sikkerhetskontroller forelegges hvert år Statens bygningstekniske etat før de fastsettes av NHKs styre.

Område 1	Område 2	Område 3	Område 4	Område 5	Område 6
Postboks 1143 8001 BODØ	Postboks 1878 Lade 7002 TRONDHEIM	Fabrikkgaten 5 Solheimsviken 5059 BERGEN	Postboks 2516 Kjørbekk 3702 SKIEN	Postboks 529 2304 HAMAR	Postboks 4017 Ullevål Stadion 0806 OSLO
Tlf. 75 58 00 20	Tlf. 73 50 44 14	Tlf. 55 29 79 01	Tlf. 35 91 30 60	Tlf. 62 52 73 88	Tlf. 22 18 45 80

NHK ble høsten 1999 upekt som teknisk kontrollorgan etter Heisdirektivet (95/16/EF) som ble gjort obligatorisk gjeldende for nye heiser 1. juli 1999. NHK fastsetter på oppdrag fra heisleverandør om en ny heis oppfyller de krav til sikkerhet som er fastsatt i gjeldende regelverk, herunder standarder. Dersom heisen oppfyller kravene, utsteder NHK et sertifikat slik at heisen kan CE-merkes.

NHK er akkreditert av Norsk Akkreditering som uavhengig inspeksjonsorgan etter NS-EN ISO/IEC 17020. Akkrediteringen omfatter både periodisk sikkerhetskontroll av eksisterende heiser, rulletrapper og rullende fortau og kontroll av nye heiser.

NHK har i dag 42 ansatte og er organisert med et sentralkontor i Oslo og områdekontorer i Bodø, Trondheim, Bergen, Skien, Hamar og Oslo. NHKs kontrollører bor rundt om i landet og arbeider med utgangspunkt i hjemmene sine.

3. Kommentarer til høringsnotatet

Vi er enig i at kommunen fortsatt bør ha det overordnede ansvaret for tilsyn med innretninger som kan spre Legionella. Men det er grunn til å påpeke at per dato har mange kommuner antagelig for små ressurser til å føre et aktivt tilsyn. Det er i alle fall tilfelle når det gjelder bygninger og installasjoner som er søknads- og meldepliktig etter plan- og bygningsloven.

For at en kommune skal kunne føre tilsyn av eksisterende anlegg er det viktig at alle meldingspliktige anlegg blir registrert. Vi foreslår at det i lov eller forskrift, presiseres at kommunen skal føre register over innretninger som kan spre Legionella. For heiser, løfteplattformer og rulletrapper/rullende fortau finnes en slik bestemmelse i Teknisk forskrifter til plan- og bygningsloven (ref TEK § 9-62.6).

Vi stiller oss tvilende til om kontroll av innretninger som kjøletårn, luftskrubbere og offentlig tilgjengelige boblebad bør utføres av mange akkrediterte inspeksjonsorgan som konkurrerer om oppdragene. Grunnen til vår skepsis er knyttet til størrelsen på markedet og kostnadene ved å bygge opp kompetanse og systemer og for å bli akkreditert. Vi antar ut fra høringsnotatet, at kommunene hvert år kommer til å få melding om vel 100 innretninger. De foretakene som skal foreta tredjepartsvurdering av kjøletårn, luftskrubbere og lignende kan, dersom dette tallet er riktig, samlet få en omsetning på kanskje kr 1,0 mill. Vi tror det er svært få seriøse uavhengige foretak som er villig til å bygge opp kontrollkompetanse, utarbeide sjekklister og gjennomføre akkreditering når de ser for seg et marked på kr 100 000 til kr 200 000. Derfor vil antagelig kun små foretak være villig til å påta seg slike oppdrag, dvs. foretak som vanligvis ikke har mulighet for å bygge opp bred kompetanse og gode kontrollsystemer.

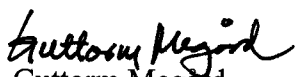
Vi mener dessuten at det blir tidkrevende og kostbart for myndighetene å etterse at mange små kontrollforetak følger de samme retningslinjene og gjør de samme kontrollene. Dersom Norsk Akkreditering skal påse at kontrollforetakene foretar helhetlige og like vurderinger, vil kostnadene til Norsk Akkreditering måtte faktureres kontrollorganene som dermed må øke sine takster til kundene.

Det er derfor vår oppfatning at det ikke er riktig å konkurranseutsette en så liten kontrollaktivitet som det her er tale om. De samfunnsmessige kostnadene vil etter vårt syn, bli langt lavere om myndighetene inngår avtale med et landsdekkende kontrollorgan om å utføre denne kontrollvirksomheten. Siden det tar lang tid å bygge opp en god kontrollvirksomhet, bl.a. å ta i bruk sjekklister og andre hjelpemidler (for eksempel datasystemer for rapportering m.v.), bør det foretaket som får ansvaret for en slik kontrollvirksomhet, være sikret en langsiktig avtale.

Vi mener at tredjepartsvurderingene bør være en inspeksjonsordning med utarbeidelse av en inspeksjonsrapport. Ved bruk av en inspeksjonsrapport vil det formelt sett være kommunen som tilsynsmyndighet som følger opp rapporten fra inspeksjonsorganet, og utsteder pålegg om utbedring med bakgrunn i funn i inspeksjonsrapporten. NHK har den erfaring fra sitt arbeid med heiser, at heiseierne stort sett alltid retter opp feil og mangler som er påpekt, uten at kommunen er involvert. Dette skyldes at NHK gjennom årene har opparbeidet stor autoritet, og at heiseierne som har ansvaret for sine anlegg, ser seg tjent med at anleggene er sikkerhetsmessig i orden. Bare unntaksvis trenger NHK å anmode kommunen om å fatte vedtak om pålegg for å få rettet påpekte feil og mangler.

Vi står gjerne til tjeneste dersom departementet trenger ytterligere informasjon.

Med hilsen
Norsk Heiskontroll

Guttorm Megård
Adm. direktør/ dr. ing.